

DZIAŁANIA KRÓTKOTERMINOWE

Plan działań krótkoterminowych jest ujęty w „Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Zdzieszowice” - Zdzieszowice – 2019.

Poniżej przedstawiam istotę zadań i wynikające z tego obowiązki dla gminy i jednostek mu podległych, w tym :

- oświaty,
- służby zdrowia,
- straży miejskiej,

„Plan Działań Krótkoterminowych” dla stref województwa opolskiego stanowi zestaw procedur postępowania w przypadku występowania złej jakości powietrza na danym obszarze w celu ochrony wrażliwych grup ludności, do których należą:

- 1) **dzieci i młodzież poniżej 25 roku życia oraz kobiety w ciąży** – szczególnie narażone na szkodliwe działanie podwyższonych stężeń zanieczyszczeń, gdyż spędzają na powietrzu więcej czasu niż osoby dorosłe. Organizm dziecka będąc w fazie wzrostu i ogólnego rozwoju jest szczególnie podatny na pojawianie się zaburzeń zdrowotnych, ponieważ w tej fazie rozwoju najbardziej rozwija się ich odporność i system oddechowy. Wśród skutków zdrowotnych można wymienić alergie, długotrwały napadowy kaszel, zapalenie oskrzeli, stany zapalne dróg oddechowych, przewlekłe stany zapalne dróg oddechowych oraz astmę;
- 2) **osoby starsze i w podeszłym wieku** – wrażliwość w tej grupie wynika z ogólnego osłabienia organizmu związanego z procesem starzenia się, co w konsekwencji powoduje osłabienie układu odpornościowego, a tym samym bezpośrednio wpływa na zwiększone ryzyko zachorowania oraz zwężenie naczyń krwionośnych, które prowadzi niejednokrotnie do powstawania zakrzepów;
- 3) **osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego** – pył zawieszony PM10 działa drażniąco na śluzówki dróg oddechowych, po przedostaniu się do płuc niszczy ich komórki, co powoduje przedostawanie się płynów do tkanki płucnej. Szczególnie narażone na szkodliwe działanie pyłu przy odpowiednich stężeniach są osoby z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, w szczególności osoby chore na astmę. Możliwość wystąpienia ataków astmy obserwuje się przy wysokich stężeniach pyłu zawieszzonego PM10, który zawiera substancje drażniące;
- 4) **osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego** – bardzo drobny pył zawieszony ma zdolność wnikania w płucach do naczyń krwionośnych, w wyniku czego uszkadza je, powodując zaostrzenie chorób układu krwionośnego, w tym również powstawanie zakrzepów;
- 5) **osoby palące papierosy i bierni palacze** – wdychanie dymu papierosowego znacznie osłabia błony śluzowe dróg oddechowych, co ułatwia przenikanie zanieczyszczeń z wdychanego powietrza do tkanek organizmu zwiększając ryzyko zawału serca, udaru mózgu lub może zainicjować proces nowotworowy w wyniku wnikania substancji toksycznych niesionych na pyłe PM10;

- 6) osoby zawodowo narażone na działanie pyłów i innych zanieczyszczeń – długotrwała ekspozycja w powietrzu pyłu PM10 bezpośrednio wpływa na wzrost stężenia, co powoduje wzrost narażenia na szkodliwe działanie poprzez wnikanie do układu oddechowego, krwionośnego.

Preferowane zachowania i środki ostrożności, jakie powinny podejmować wrażliwe grupy ludności to m.in.:

- śledzenie informacji o występujących przekroczeniach wartości alarmowych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz o ryzyku wystąpienia takich przekroczeń;
- unikanie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń – pozostawanie w pomieszczeniach;
- stosowanie się do zaleceń lekarskich i zaopatrzenie w potrzebne leki.

Podstawą wdrożenia „Planu Działań Krótkoterminowych” są prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu pomiary wielkości stężeń zanieczyszczeń powietrza na terenie stref jakości powietrza.

Ze względu na funkcjonowanie w bieżącej ocenie jakości powietrza przez GIOŚ indeksu jakości powietrza, który kolorami wskazuje stopień zanieczyszczenia powietrza w Planie działań krótkoterminowych również zostały ujęte poziomy oznaczone kolorystycznie.

TRYB OKREŚLANIA POZIOMÓW JAKOŚCI POWIETRZA

POZIOM	KOLOR OZNACZENIA	RODZAJ INFORMACJI	RODZAJ DZIAŁAŃ
I POZIOM	STAN UMIARKOWANY	OSTRZEŻENIE	INFORMACYJNE, EDUKACYJNE, OSTRZEGAWCZE, OPERACYJNE
II POZIOM	STAN DOSTATECZNY	ALARM I STOPNIA	INFORMACYJNE, OSTRZEGAWCZE, OPERACYJNE
III POZIOM	STAN ZŁY	ALARM II STOPNIA	INFORMACYJNE, OSTRZEGAWCZE, OPERACYJNE

OSTRZEŻENIE

– TRYB URUCHAMIANIA I KARTA DZIAŁAŃ W PRZYPADKU OGŁASZANIA

OSTRZEŻENIA

CHARAKTER OGŁOSZENIA	OSTRZEŻENIE
Warunek ogłoszenia	Po uzyskaniu informacji z WIOŚ o wystąpieniu: <ul style="list-style-type: none">➢ ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego 40 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10 z ostatnich 12 miesięcy;➢ przekroczenia 35 dni ze stężeniem powyżej wartości dopuszczalnej (50 µg/m³) spośród średnich dobowych stężeń pyłu zawieszonego PM10 z ostatnich 12 miesięcy lub w danym roku;➢ ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego 25 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM2,5 z ostatnich 12 miesięcy;➢ ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego wynoszącego 5 µg/m³ dla benzenu z ostatnich 12 miesięcy;➢ ryzyka przekroczenia poziomu docelowego wynoszącego 1 µg /m³ dla benzo(a)pirenu z ostatnich 12 miesięcy;➢ ryzyka przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu (25 dni z przekroczeniem normy 120 µg/m³ dla maksymalnej średniej 8 godzinnej) z ostatnich 12 miesięcy uzupełnione o 2 wcześniejsze lata
Termin ogłoszenia	Wiadomość ogłasza się po przekazaniu przez WIOŚ informacji o ryzyku wystąpienia lub wystąpieniu przekroczenia. Ostrzeżenie obowiązuje do końca danego roku.
Odbiorcy ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none">➢ Zarząd Województwa oraz komórka organizacyjna Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialna za realizację zadań z zakresu Programu ochrony powietrza;➢ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;➢ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego;➢ Samorządy lokalne
Jednostki odpowiedzialne za przepływ informacji	<ul style="list-style-type: none">➢ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;➢ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
Jednostki odpowiedzialne za realizację działań	<ul style="list-style-type: none">➢ Samorządy lokalne;➢ Policja;➢ Inspekcja Transportu Drogowego;➢ Dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych
Sposób informowania	POZIOM WOJEWÓDZKI <ol style="list-style-type: none">1) WIOŚ przekazuje informacje o jakości powietrza Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska za pomocą bazy JPOAT, do WCZK oraz do Zarządu Województwa drogą elektroniczną:<ol style="list-style-type: none">a) dane o wystąpieniu przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego normowanych substancji;b) określenie możliwych przyczyn występowania przekroczenia poziomów normatywnych;c) szacunkową lokalizację wystąpienia przekroczenia poziomu normatywnego substancji w powietrzu.2) WCZK umieszcza na stronach internetowych informacje o ogłoszeniu Ostrzeżenia zawierającą:<ol style="list-style-type: none">a) rodzaj i stopień ogłoszenia;b) obszar objęty ogłoszeniem;c) przyczynę wystąpienia przekroczenia;d) informacje o zagrożeniu oraz możliwości wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych - jakich i do kogo;e) informacje o działaniach do podjęcia
Treść ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none">➢ ogłaszany poziom „Planu Działań Krótkoterminowych”;➢ obszar wystąpienia przekroczenia;➢ przyczyny wystąpienia przekroczenia;➢ rodzaj substancji, dla której nastąpiło przekroczenie;➢ informacje o zagrożeniu oraz możliwości wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i do kogo;➢ informacje o działaniach do podjęcia
Podjęte środki	OSTRZEGAWCZE: <ol style="list-style-type: none">1) ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie pobytu w placówce;2) ograniczenie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń;3) stosowanie się do zaleceń lekarskich i właściwe zaopatrzenie się w potrzebne leki. OPERACYJNE: <ol style="list-style-type: none">1) kontrole palenisk domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów;2) promocja stosowania lepszej jakości paliw;3) zalecenia korzystania z komunikacji miejskiej;4) kontrole pojazdów pod kątem jakości spalin
Wskaźnik monitorowania	<ol style="list-style-type: none">1) ilość przeprowadzonych kontroli [szt.];2) ilość przeprowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych [szt.]

ALARM I STOPNIA

– TRYB URUCHAMIANIA I KARTA DZIAŁAŃ W PRZYPADKU OGŁASZANIA

ALARMU I STOPNIA

CHARAKTER OGŁOSZENIA	OSTRZEŻENIE
Warunek ogłoszenia	<p>Po uzyskaniu informacji z WIOŚ o wystąpieniu:</p> <ul style="list-style-type: none">➢ przekroczenia poziomu wynoszącego 150 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10 w pomiarach z ostatniej doby;➢ przekroczenia przez stężenie 1-godzinne ozonu wartości 180 µg/m³. <p>Wydłużenie obowiązywania alarmu I stopnia następuje, gdy nadal utrzymują się wysokie poziomy stężenia pyłu zawieszonego PM10, a ponadto w prognozie pogody przewidywane są w ciągu najbliższych dwóch dni:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Ze względu na pył zawieszony PM10:<ol style="list-style-type: none">a) utrzymujące się temperatury powietrza poniżej -5°C przy jednoczesnym braku intensywnych opadów śniegu;b) utrzymujące się małe prędkości wiatru (<2m/s) przy jednoczesnym braku intensywnych opadów;c) utrzymujące się jesienią lub zimą układy wysokiego ciśnienia nad Polską przy jednoczesnym braku intensywnych opadów2) Ze względu na ozon:<ol style="list-style-type: none">a) brak zachmurzenia i ciepła słoneczna pogoda;b) wysokie ciśnienie i słaby wiatr
Termin ogłoszenia	<p>Alarm I stopnia ogłasza się na 24 godziny bezpośrednio po przekazaniu przez WIOŚ informacji o przekroczeniu poziomu wynoszącego powyżej 150 µg/m³ dla stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego u PM10 lub 180 µg/m³ dla ozonu w pomiarach jakości powietrza lub na 48 godzin jeżeli spełniony jest warunek dla prognozy meteorologicznej. W każdym przypadku istnieje możliwość przedłużenia czasu obowiązywania Alarmu. Alarm przestaje obowiązywać po okresie ogłoszenia</p>
Odbiorcy ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none">➢ Zarząd Województwa oraz komórka organizacyjna Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialna za realizację zadań z zakresu Programu ochrony powietrza;➢ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;➢ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego;➢ Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego;➢ Policja, Straż Miejska/Gminna, Inspekcja Transportu Drogowego;➢ ośrodki oświatowe, placówki opiekuńcze, szkoły, przedszkola, żłobki, domy opieki dziennej;➢ ośrodki zdrowia, szpitale, podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;➢ samorządy lokalne;➢ media lokalne;➢ społeczeństwo
Jednostki odpowiedzialne za przepływ informacji	<ul style="list-style-type: none">➢ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;➢ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego;➢ Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego;➢ samorządy lokalne
Jednostki odpowiedzialne za realizację działań	<ul style="list-style-type: none">➢ Samorządy lokalne na obszarze wystąpienia przekroczenia;➢ Policja, Inspekcja Transportu Drogowego;➢ dyrektorzy podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;➢ dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych
Sposób informowania	<p>POZIOM LOKALNY (TYLKO DLA GMIN)</p> <ol style="list-style-type: none">1) Samorządy lokalne umieszczają na stronach internetowych informacje o jakości powietrza lub link do strony WIOŚ. Informacja powinna znajdować się w tematycznej zakładce dotyczącej stanu jakości powietrza.2) Samorządy lokalne mogą przekazać informacje odnośnie działań krótkoterminowych dla dyrektorów placówek oświatowych i opiekuńczych, żłobków, przedszkoli, placówek pomocy społecznej podległych samorządowi i inne niepubliczne, dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń. Dodatkowo samorząd gminny przekazuje informacje Straży Miejskiej odnośnie konieczności podjęcia działań krótkoterminowych. Informacja powinna być przekazywana drogą mailową lub telefoniczną (forma SMS).3) Samorządy lokalne przekazują informacje dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń zanieczyszczeń.4) Samorządy lokalne umieszczają na stronach internetowych informacje o ogłoszeniu alarmu I stopnia:<ul style="list-style-type: none">➢ rodzaj (poziom) ogłoszenia;➢ obszar objęty przekroczeniem;➢ określenie przyczyn wysokich stężeń;➢ szacunkowa lokalizacja wystąpienia wysokich stężeń substancji w powietrzu;➢ prognozowany czas trwania wysokich stężeń na podstawie analizy prognozy warunków meteorologicznych;➢ możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i do kogo;➢ informacje o działaniach krótkoterminowych koniecznych do podjęcia i innych środkach zaradczych, głównie działaniach informacyjnych;➢ wskazanie grup ludności wrażliwych na wysokie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu oraz środki ostrożności, które powinny być przez te grupy podjęte.5) Dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych mają obowiązek opracować procedury i instrukcje stosowania się do ogłaszanych poziomów. W trakcie trwania ogłoszonego poziomu mają obowiązek:<ul style="list-style-type: none">➢ przekazać informację podopiecznym;➢ przekazać informację pisemną na tablicach ogłoszeniowych placówki;➢ zastosować środki zapobiegające narażeniu podopiecznych na negatywne skutki złej jakości powietrza.

	<p>6) W ramach przygotowania do wprowadzenia planu działań krótkoterminowych PCZK oraz samorządy lokalne mają obowiązek przygotować szczegółową listę adresową instytucji, które należy powiadomić o ogłoszeniu alarmu I stopnia i wdrożeniu działań. Lista dotyczy jednostek organizacyjnych podległych pod samorząd oraz podmiotów niezależnych od samorządu i musi być corocznie aktualizowana.</p> <p>Lokalne media informują o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń (informacje o stężeniu substancji z poprzedniej doby i zakładane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych).</p>
Treść ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ogłaszany poziom „Planu Działań Krótkoterminowych”; ➤ obszar wystąpienia przekroczenia; ➤ dane o wystąpieniu 24-godzinne stężenia powyżej 150 µg/m³ (pył zawieszony PM10) lub stężenia 1-godzinne dla ozonu powyżej 180 µg/m³; ➤ prognozowany czas trwania wysokich stężeń na podstawie analizy prognozy warunków meteorologicznych; ➤ szacunkowa lokalizacja wystąpienia wysokich stężeń substancji w powietrzu; ➤ możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i do kogo; ➤ informacje o działaniach krótkoterminowych koniecznych do podjęcia i innych środkach zaradczych, głównie działaniach informacyjnych; ➤ wskazanie grup ludności wrażliwych na wysokie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu oraz środki ostrożności, które powinny być przez te grupy podjęte
Podejmowane środki	<p>OSTRZEGAWCZE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie pobytu w placówce; 2) ograniczenie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń; 3) unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania alarmu; 4) ograniczenie aktywności fizycznej na zewnątrz; 5) stosowanie się do zaleceń lekarskich i właściwe zaopatrzenie się w potrzebne leki. <p>OPERACYJNE:</p> <p>Działania operacyjne mają być wdrażane tylko w przypadku wystąpienia przekroczenia w zakresie pyłu zawieszzonego PM10:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej; 2) kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych; 3) zakaz czyszczenia ulic i chodników na sucho (przy temperaturze powyżej 5°C); 4) zakaz rozpalania ognisk na obszarach zabudowanych; 5) zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników; 6) kontrole placów, budów, czystości dróg wyjazdowych z budowy, pojazdów opuszczających place budowy, warunków przewozu materiałów pyłących; 7) zalecenia ograniczenia prac powodujących zapylenie; 8) zakaz palenia w kominkach niebędących jedynym źródłem ogrzewania; 9) zalecenia korzystania z komunikacji zbiorowej; 10) wzmożone kontrole pojazdów pod kątem emisji spalin
Wskaźnik monitorowania	<ol style="list-style-type: none"> 1) ilość przeprowadzonych kontroli w trakcie alarmu[szt.]; 2) spełnienie obowiązku przekazywania informacji – wersja elektroniczna lub papierowa [szt.]

ALARM II STOPNIA

– TRYB URUCHAMIANIA I KARTA DZIAŁAŃ W PRZYPADKU OGŁASZANIA

ALARMU II STOPNIA

CHARAKTER OGŁOSZENIA	OSTRZEŻENIE
Warunek ogłoszenia	<p>Po uzyskaniu informacji z WIOŚ o wystąpieniu:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ przekroczenia poziomu alarmowego wynoszącego powyżej 300 µg/m³ dla pyłu zawieszonego PM10 w pomiarach z ostatniej doby;➤ przekroczenia poziomu alarmowego wynoszącego powyżej 240 µg/m³ dla ozonu przez 3 kolejne godziny; <p>a ponadto w prognozie pogody przewidywane są w ciągu najbliższych dwóch dni:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ze względu na pył zawieszony:<ol style="list-style-type: none">a) utrzymujące się temperatury powietrza poniżej -5°C przy jednoczesnym braku intensywnych opadów śniegu,b) utrzymujące się małe prędkości wiatru (<2m/s) przy jednoczesnym braku intensywnych opadów,c) utrzymujące się jesienią lub zimą układy wysokiego ciśnienia nad Polską przy jednoczesnym braku intensywnych opadów;2) ze względu na ozon:<ol style="list-style-type: none">a) brak zachmurzenia i ciepła słoneczna pogoda,b) wysokie ciśnienie i słaby wiatr
Termin ogłoszenia	<p>Alarm II stopnia ogłasza się na 24 godziny bezpośrednio po przekazaniu przez WIOŚ informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego substancji w pomiarach jakości powietrza lub na 48 godzin jeżeli spełniony jest warunek dla prognozy meteorologicznej. W każdym przypadku istnieje możliwość przedłużenia czasu obowiązywania Alarmu. Alarm przestaje obowiązywać po okresie ogłoszenia</p>
Odbiorcy ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none">➤ Zarząd Województwa oraz komórka organizacyjna Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialna za realizację zadań z zakresu Programu ochrony powietrza;➤ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;➤ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego;➤ Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego;➤ Policja, Straż Miejska/Gminna, Inspekcja Transportu Drogowego;➤ ośrodki oświatowe, placówki opiekuńcze, szkoły, przedszkola, żłobki, domy opieki dziennej;➤ ośrodki zdrowia, szpitale, podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;➤ samorządy lokalne;➤ media lokalne;➤ społeczeństwo
Jednostki odpowiedzialne za przepływ informacji	<ul style="list-style-type: none">➤ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;➤ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego;➤ Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego;➤ samorządy lokalne
Jednostki odpowiedzialne za realizację działań	<ul style="list-style-type: none">➤ samorządy lokalne na obszarze wystąpienia przekroczenia;➤ Policja, Straż Miejska/Gminna; Inspekcja Transportu Drogowego; podmioty gospodarcze, które powinny wdrożyć działania krótkoterminowe ograniczające wpływ działalności na jakość powietrza;➤ dyrektorzy placówek ochrony zdrowia oraz oświatowych i opiekuńczych
Sposób informowania	<p>POZIOM LOKALNY (TYLKO DLA GMIN)</p> <ol style="list-style-type: none">1) Samorządy lokalne umieszczają na stronach internetowych informacje o jakości powietrza lub link do strony WIOŚ. Informacja powinna znajdować się w tematycznej zakładce dotyczącej stanu jakości powietrza.2) Samorządy lokalne, muszą przekazać informacje o koniecznych do podjęcia działaniach dla dyrektorów placówek opiekuńczych, żłobków, przedszkoli, placówek pomocy społecznej podległych samorządowi, dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie o wskazanym ograniczeniu długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni w celu uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń. Dodatkowo samorząd gminny przekazuje informacje Straży Miejskiej odnośnie konieczności podjęcia działań krótkoterminowych.3) Samorządy lokalne przekazują informacje dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń zanieczyszczeń.4) Samorządy lokalne umieszczają na stronach internetowych informacje o ogłoszeniu Alarmu II stopnia zawierające:<ul style="list-style-type: none">➤ rodzaj (poziom) ogłoszenia;➤ dane o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu;➤ szacunkową lokalizację wystąpienia wysokich stężeń substancji w powietrzu;➤ prognozowany czas trwania wysokich stężeń na podstawie analizy prognozy warunków meteorologicznych;➤ możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i do kogo;➤ informacje o działaniach krótkoterminowych koniecznych do podjęcia i innych środkach zaradczych, głównie działaniach informacyjnych;➤ wskazanie grup ludności wrażliwych na wysokie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu oraz środki ostrożności, które powinny być przez te grupy podjęte.5) Dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych mają obowiązek opracować procedury i instrukcje stosowania się do ogłaszanych poziomów. W trakcie trwania ogłoszonego alarmu mają obowiązek:<ul style="list-style-type: none">➤ przekazać informację podopiecznym;➤ przekazać informację pisemną na tablicach ogłoszeniowych placówki;➤ zastosować środki zapobiegające narażeniu podopiecznych na negatywne skutki złej jakości powietrza.6) W ramach przygotowania do wprowadzenia Planu działań krótkoterminowych PCZK oraz samorządy lokalne mają obowiązek

	<p>przygotować szczegółową listę adresową instytucji, które należy powiadomić o ogłoszeniu alarmu II stopnia i wdrożeniu działań. Lista dotyczy jednostek organizacyjnych i podległych pod samorząd i musi być corocznie aktualizowana.</p> <p>Lokalne media informują o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń (informacje o stężeniu substancji z poprzedniej doby i zakładane na dzień bieżący obok informacji meteorologicznych na portalach internetowych).</p>
Treść ogłoszenia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rodzaj (poziom) ogłoszenia; ➤ dane o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego dla PM10 lub ozonu; ➤ określonych przyczynach wysokich stężeń; ➤ prognozowanym czasie trwania wysokich stężeń na podstawie analizy prognozy warunków meteorologicznych; ➤ szacunkowej lokalizacji wystąpienia wysokich stężeń substancji w powietrzu; ➤ możliwości wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i do kogo; ➤ działaniach krótkoterminowych koniecznych do podjęcia i innych środkach zaradczych, głównie działaniach informacyjnych; ➤ grupach ludności wrażliwych na wysokie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu oraz środki ostrożności, które powinny być przez te grupy podjęte
Podjęte środki	<p>OSTRZEGAWCZE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie pobytu w placówce; 2) ograniczenie długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń; 3) ograniczenie aktywności fizycznej na zewnątrz; 4) stosowanie się do zaleceń lekarskich i właściwe zaopatrzenie się w potrzebne leki; 5) unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania alarmu. <p>OPERACYJNE:</p> <p>Działania operacyjne mają być wdrażane tylko w przypadku wystąpienia przekroczenia w zakresie pyłu zawieszanego PM10:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych w zakresie spalania odpadów oraz przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej; 2) wzmożone kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi na terenach zabudowanych; 3) wzmożone kontrole czystości dróg wyjazdowych z budowy, pojazdów opuszczających place budowy, warunków przewozu materiałów pyłących; 4) nasilenie kontroli placów, budów, w tym zabezpieczenia robót rozbiórkowych oraz zabezpieczenia prac pyłących; 5) zakaz rozpalania ognisk w terenach zabudowanych; 6) zakaz czyszczenia ulic i chodników na sucho (przy temperaturze powyżej 5°C); 7) zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników; 8) zakaz palenia w kominkach niebędących jedynym źródłem ogrzewania; 9) zalecenie ograniczenia prac powodujących zapylenie; 10) zalecenia korzystania z komunikacji zbiorowej; 11) nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich; 12) wzmożone kontrole pojazdów pod kątem emisji spalin
Wskaźnik monitorowania	<ol style="list-style-type: none"> 1) ilość prowadzonych kontroli w trakcie alarmu [szt.]; 2) spełnienie obowiązku przekazywania informacji – wersja elektroniczna lub papierowa [szt.]

ŚRODKI SŁUŻĄCE OCHRONIE WRAŻLIWYCH GRUP LUDNOŚCI
Informacje zdrowotne przypisane do odpowiednich poziomów indeksu
jakości powietrza

Poziom Indeksu jakości powietrza	Informacje zdrowotne
Bardzo dobry	Jakość powietrza jest bardzo dobra, zanieczyszczenie powietrza nie stanowi zagrożenia dla zdrowia, warunki bardzo sprzyjające do wszelkich aktywności na wolnym powietrzu, bez ograniczeń
Dobry	Jakość powietrza jest zadowalająca, zanieczyszczenie powietrza powoduje brak lub niskie ryzyko zagrożenia dla zdrowia. Można przebywać na wolnym powietrzu i wykonywać dowolną aktywność, bez ograniczeń
Umiarkowany	Jakość powietrza jest akceptowalna. Zanieczyszczenie powietrza może stanowić zagrożenie dla zdrowia w szczególnych przypadkach (dla osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci). Warunki umiarkowane do aktywności na wolnym powietrzu
Dostateczny	Jakość powietrza jest dostateczna, zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia (szczególnie dla osób chorych, starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci) oraz może mieć negatywne skutki zdrowotne. Należy rozważyć ograniczenie (skrócenie lub rozłożenie w czasie) aktywności na wolnym powietrzu, szczególnie jeśli ta aktywność wymaga długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego
Zły	Jakość powietrza jest zła, osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć do minimum wszelką aktywność fizyczną na wolnym powietrzu – szczególnie wymagającą długotrwałego lub wzmożonego wysiłku fizycznego
Bardzo zły	Jakość powietrza jest bardzo zła i ma negatywny wpływ na zdrowie. Osoby chore, starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu. Pozostała populacja powinna ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum. Wszelkie aktywności fizyczne na zewnątrz są odradzane. Długotrwała ekspozycja na działanie substancji znajdujących się w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia zmian m.in. w układzie oddechowym, naczyniowo-sercowym oraz odpornościowym

Do instytucji, które muszą zastosować określone środki zaradcze powiadamiane przez GCZK należą w szczególności:

- szkoły,
- przedszkola,
- żłobki i domy opieki dla dzieci,
- inne ośrodki edukacyjne,
- obiekty służby zdrowia i opieki zdrowotnej - podjęcie środków zaradczych oraz przygotowanie się do podjęcia zwiększonej liczby pacjentów.

Dyrektorzy służby zdrowia i opieki zdrowotnej:

1. na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
2. Powiadamiają personel o ogłoszeniu bądź odwołaniu alertu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania alertu;
3. Ostrzegają personel o możliwości pojawienia się większej ilości pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi wystąpieniem poziomu informowania bądź alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub poziomu alarmowego O3;
4. W razie konieczności zapewniają odpowiednią obsadę niezbędną do przyjęcia większej liczby pacjentów.

Dyrektorzy placówek szkolno-opiekuńczych:

1. Na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego lub Urzędu Miejskiego w Zdzeszowicach;
2. Przekazać informację pisemną na tablicach ogłoszeniowych placówki;
3. Powiadamiają swoich wychowanków o ogłoszeniu bądź odwołaniu alertu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania alertu;
3. Pilnują, aby na terenie placówek wychowankowie postępowali zgodnie z zaleceniami.
4. Pilnują, aby wychowankowie i personel nie spędzali wolnego czasu na otwartej przestrzeni oraz nie wietrzyli pomieszczeń w razie wystąpienia lub przekroczenia poziomów alarmowych: pyłu zawieszonego PM10 lub O3.

Sposób zachowania się obywateli w przypadku ogłoszenia alertu:

1. Stosować się do zaleceń i nakazów organów samorządowych oraz instytucji porządkowych;
2. Starać się nie przebywać na powietrzu oraz nie wietrzyć mieszkań, w dniach i w obszarach, gdzie występują poziomy alarmowe;
3. Starać się ograniczyć swoją aktywność fizyczną na otwartej przestrzeni w dniach i w obszarach, gdzie występują poziomy alarmowe;
4. w miarę możliwości ograniczyć własną emisję zanieczyszczeń, poprzez:
 - zaniechanie korzystania z samochodów osobowych,
 - nieużywanie kosiarek spalinowych,
 - ograniczenie spalania węgla i drewna w piecach,
 - niepalenie ognisk w ogrodach,
 - nieużywanie grilli,
 - nieużywanie kosiarek spalinowych.

Stan czystego powietrza można śledzić na stronie: Serwis internetowy WIOŚ w Opolu systemu monitoringu jakości powietrza w województwie opolskim:

<http://powietrze.opole.pios.gov.pl>

[Ponadto link ten jest umiejscowiony na stronie Urzędu Miejskiego w Zdzeszowicach w zakładce](#)

[Zarządzanie Kryzysowe – Przydatne linki internetowe- stan czystego powietrza.](#)

Sporządził
Robert Jasionek
Urząd Miejski Zdzeszowice